

Едуар Пейсон

Гибелта на „Звезда на
моретата“

„Звезда на моретата“, огромен презокеански кораб, излязъл от корабостроителниците на „Компани трансосеаник“, прави първото си пътуване по линията Ливърпул – Ню Йорк. Преди два дни един айсберг се бе блъснал в него и докато пътниците, на които бе казано, че има авария в машините, спяха или се заседяха в салоните, командният състав и екипажът, тревожни, бдят.

– Елате – рече Грейсън.

Но Симон – старши помощник, не помръдна. Грейсън, който го бе хванал за ръката и вече бе направил крачка напред, усети такава съпротива, че се обърна и го погледна а очите.

– Какво има?

Погледът на Симон не се отделяше от десния борд.

– Какво има? – попита отново Грейсън.

– Вода! – едва продума Симон.

Тя се стичаше тихичко, на струйка, по един от шевовете на обшивката... по още един... И по-нататък струеше – с цвета на боята, почти невидима, широка колкото един пръст.

Стояха край десния борд. Обърнаха се. Левият беше прекалено отдалечен, за да могат да видят дали и там тече. Отидоха до него. Симон опита с пръст. В миг цялата му ръка се измокри. Той залепи длан върху ламарината и почувствува зад нея океана, който напираше е всичка сила.

Без да продума на Грейсън, той се спусна към железния трап, изкачи се като луд по него, после изхвъркна от машинното. Пътем се сблъска с някакви хора, без да ги види. Още усещаше в дланта си напора на океана и имаше чувството, че се изплъзва от някакво невероятно менгеме, което бавно стягаше корпуса на „Звезда на моретата“.

Трябваше бързо да съобщи на Дейвис, да го предупреди. Какво можеше да се направи? Нищо. Нищо. Нищо. Нищо не можеше да се направи. Той прекалено добре познаваше занаята си, за да бъде сигурен, че нищо не може да се направи срещу този бавен, неумолим напор. Като нар! Като черупка. И всички тия хора на борда! Тези жени, по-голямата част от които спяха сега. А корпусът вече поддаваше.

Той се озова на палубата, където още стояха неколцина леко обезпокоени пътници. С усилие на волята той си наложи да не тича, да върви с нормална крачка, да си придаде твърдост, за да скрие тайната, която само той, Грейсън, и може би неколцина от машинното знаеха. Сърцето му лудо беше.

Щом стигна до него, сигурен, че никой не го е видял, той се спусна към трапа на мостика.

Хервик не беше излъгал; „Звезда на моретата“ беше прекалено дълъг, сблъсъкът с айсберга беше достатъчен, за да го строши като огромна играчка – той бавно се разцепваше на две. Дъното поддаде...

Втурването на Симон към трапа не бе останало незабелязано от хората в машинното. За момент те го проследиха с поглед, питайки се каква ли ще е причината да тръгне тъй внезапно и припряно, сетне се обърнаха към Грейсън, който трябваше да им обясни. Той стоеше изправен, абсолютно неподвижен, като статуя.

– Шефе, какво става? – попитаха гресьорите и механиците, които не се различаваха един от друг в изцапаните си сини дрехи.

Тя се стичаше сега от трийсет листа на обшивката – колкото детски юмрук – и нищо не можеше да я спре.

– Вода! Вода!

Всички едновременно я забелязаха. Заплахата премина от човек на човек – пробяга чак до дъното на машинното, до котелното, до трюмовете и в един момент вдигна в тревога всички мъже и ги събра около Грейсън. Бяха смаяни.

– Как? Вода? Защо?

Те знаеха за сблъскването с айсберга, известно им беше, че шахтата за котвите се е наводнила. Произшествието бе станало изцяло на носа. Някои бяха отваряли херметическата врата, която изолираше аварирания сектор. И сега водата бе стигнала дотук! Невъзможно! И все пак те я виждаха.

Добре поне, че Грейсън бе с тях! Много от хората вече дълги години бяха пътували с него. Някои – по десет години, други – четири. Той си знаеше занаята, беше винаги справедлив и невъзмутим. Днес той трябваше да покаже какво се крие в гърдите му.

И той показа. Протегна ръце, като да ги запази от опасността, и изведнъж сякаш стана по-едър.

Ей, деца. Затворете всички херметически врати, спирачните клапани, включете помпите. Отпуснете предпазните клапани и останете е мен. Няма да ви оставя да се издавите като плъхове – каза той.

Прав беше. Те бяха на дъното на една дупка, на една мина, в която водата проникваше бавно, безшумно.

– Бързо – додаде Грейсън.

После той бавно се доближи до телефона и изчака да получи връзка с мостика. Беше му се свило гърлото; трябваше да каже всичко, но с

малко думи. Най-после!

– Капитане. Водата шурти отвсякъде. Няма как да я спрем. Включени са помиите. Всички херметически врати са затворени... Капитане... Няма как да я спрем. Корпусът се е пречупил... Капитане...

Отговорът не идеше. Повтори всичко още веднъж. Най-сетне до него дойде глас, който той не можа да познае.

– Да, затворени са всичките... Корабът? Трябва да се напусне... Нищо... Да се напусне. Те са до мен... Да, ще ви държа в течение за почакването на водата... Ще ги спася... Не! Довиждане, Дейвис.

Той сложи слушалката.

– Свободните от вахта – горе! Чакайте заповедите на капитана!

...В бързината Симон се блъсна в Дейвис, който, надвесен над бюрото си, пишеше телеграма.

– Идвам от машинното... Водата се стича отвсякъде, от десет, от двайсет листа на обшивката.

– Зная – отговори му Дейвис.

И той продължи да пише: „SOS пътнически кораб «Звезда на моретата». Опасност от потъване. Моля незабавно помощ.“ Посочи координатите и се подписа: ДЕЙВИС.

– Занесете това на телеграфистите и веднага се върнете тук.

После той отиде на мостика и сложи ръка на рамото на третия помощник:

– Жерар – каза той, – потъваме.

– Какво?

Огромна почуда се изписа на лицето на младия човек. Това бе невъзможно.

– Така е. Водата нахлува в кораба. Трябва да го напуснем.

Той изсвири три пъти със свирка, за да привлече вниманието на отрупаните в предната надстройка хора, които се накланяха заедно с нея по вълната. И с глъхнеш глас извика:

– Хайнс, Хервик! Всички мъже тук! Веднага!

Гласът разгърси мъжете. Без да продумат, те оставиха работата си и се спуснаха към мостика. Скоро наобиколиха капитана. Дейвис ги изгледа бавно един след друг. Той обичаше еднакво всички, с почти бащинска любов. Това може да се изпита само на море.

– Слушайте всички – рече той. – Ето, Грейсън току-що ми телефонира. Водата нахлува в машинното. Корпусът се пречупва. „Звезда на моретата“ трябва да се напусне.

Тъй като те понечиха да си тръгнат, Дейвис ги спря.

– Почакайте, деца. Трябва да се избегне всякаква паника. Не сме сами. Почакайте. Ще си идете по местата. Всеки ще си пригответи лодката. Запазете спокойствие! Спокойно! Спокойно! Когато бъдете готови да свалите лодките, аз ще дам сигнал за напускане на кораба. Почакайте, не бързайте и не забравяйте, че цял живот сме се готвили за това. Незабавно идете по местата си и мислете за мен. Аз съм тук и ви гледам. Аз съм с вас! Не забравяйте това! Вървете!

Кръгът от моряци се разцепи бавно. Нужно им беше време, за да се убедят, че всичко е свършено и че трябваше да напуснат кораба. Но защо? И те като огнярите бяха изненадани, ала техният смут бе по-голям, защото не бяха видели водата. Всичко изглеждаше тъй сигурно и все пак... след колко минути?

Старши помощникът се отправи към Дейвис. Беше невъзмутим.

– Хервик, вие ще се спуснете в морето с една от първите лодки. Ще поемете командването. Ще ги съберете около вашата. Не се отделяйте. „Берлин“ ще бъде тук призори.

– Добре – каза Хервик.

Капитанът се поколеба, сетне добави, протягайки му ръка: – Имам ви доверие... Довиждане.

– Довиждане, капитане.

Хервик се отдалечи. Край капитана не останаха други освен Симон, Жерар и Хайнс. Последният излезе напред и в слабата светлина на компаса се видя как брадата му гневно потрепваше.

– Дейвис, сигурен ли сте? Да напуснем кораба! Да напуснем „Звезда на моретата“! Хиляди пътници, вдигнати по тревога през нощта, които ще се хвърлят в лодките, боричкания, жени в морето!

– Симон е видял, Хайнс. Никога не съм говорил на вятъра. Грейсън ми се обади по телефона. Ако не напуснем „Звезда на моретата“, рискуваме всички да потънат с него. Почакайте.

Той извика по телефона:

– Грейсън? Какво става? Водата тече по-силно?...

Затвори апарата.

– Трябва бързо да се действа. Хайде, повикайте стюардите. Предупредете персонала на ресторанта. След десет минути пускам сирената. Хайнс, Симон, Жерар... разчитам на вас... И без паника!

Той беше сам. Тримата му помощници бяха тръгнали да изпълнят заповедите му. Какво странно усещане – да се намираш сам в полумрака, в студа. Сам. Не. „Я, кой е тук?“

– О, ти ли си, Пархам? Какво правиш тук? Върви на поста си,

тичай.

– Капитане, а ракетите?

– Вярно. Е, добре, запали ги... Но първо дай продължителен сигнал със сирената...

...Не всички пътници спяха. Бяха се хвърлили във вихъра на танца, искаха от музикантите все по-буйни ритми.

Цял час отминава. Бързо. Сетне корабът спира, сърцето му не бие вече, кренът е по-силен.

– Спрели сме...

– Какво има пак?

Дълги минути, в които хората се заслушаха, мъчеа се да разберат какви са тия шумове, питаха се каква е причината за спирането и защо е това оживление на носа. Врати се отваряха, показваха се разтревожени глави.

Пак тази сирена! Ще спре ли най-сетне!

След туй една врата рязко се отвори. Влезе някакъв стюард. Беше младо момче. Съвсем младо и голобrado. Гласът му още мутираше. Трепереше като на юноша.

– По места за напускане на кораба! Сложете спасителните пояси. Спокойствие.

– Какво?

Не е възможно да изпратят едно дете да съобщи такава новина и да предаде такава заповед. Дете, разбира се! Вижте само нещастното му бледо лице, още по-бяло на фона на тъмносинята униформа.

– По места за напускане на кораба!

Четирима мъже в смокинги се нахвърлиха върху му.

– Какво говорите?

Стюардът рязко се отдръпна от тях. Не беше дете. Нападнат внезапно, той усети сила, която обагри бузите му.

– Вземете си спасителните пояси и отивайте на палубата.

Сега той изглеждаше тъй властен и спокоен, сякаш двайсет години беше пътувал по моретата. Остави ги да се оправят сами и се понесе към другите салони, докато встрани по-далеч, долу в кабините, други стюарди също тъй млади, повтаряха неуморно все същите думи.

– По местата за напускане! Всички на палубите! Спокойствие! Спокойствие! Отивайте при лодките...

Спокойствие! Гласът на тревогата, който бе съскал цели два дни в ушите им, се засили и изкрещя опасността. Спокойствие!

...Вратите бяха прекалено тесни. Най-силните излязоха първи,

останалите ги последваха заедно с жените, вече поразени от първия трус – разрошени, с обезумели погледи, скъсани рокли, размазан грим по лицата.

Вратите сякаш бяха изтръгнати от пантите. Вълна от пътници, които не виждаха нищо освен мътната светлина на електрическите лампи и мрака зад тях, заляха палубите.

Но Хайнс бе предвидил задръстването и момчетата, огнярите и неколцина моряци им препречиха пътя с разперени ръце.

– За всички има места в лодките! Първо жените!

Пътниците бяха по-многобройни, затова и по-силни. Те събориха тази слаба преграда и се спуснаха към трапа. Бяха объркани – не знаеха как се извършва спасителна операция в морето. Жени се вкопчаха с ужас във вратовете на мъжете си, деца пищяха, плачеха, мъжете грубо откъсваха ръцете, вкопчани в гърдите им.

Появи се първата лодка. Ревящата тълпа неудържимо се насочи към нея. Сред виковете се чуваше как пукаха кости. Една жена припадна, свлече се и бе отгпкана. За щастие на двайсет метра се показа втора лодка и напрежението отслабна.

Появиха се и други и около тях се развиха диви битки, ръкопашен бой. От време на време някой извикваше за помощ.

– Спасете ме, моля ви!

– Почакайте, опасността е още далеч!

...Мястото на Симон беше на втората и третата лодка на левия борд. За маневрите разполагаше с двама моряци и двама сервитьори. Достатъчно бе да се задействува механизмът, който държеше лодките, за да провиснат те на въжетата, и балките да се завъртят една след друга.

– Скачайте, Симон.

И той се озова в своята вече препълнена лодка. Някакъв моряк му протегна ръка. С един скок той се озова на мястото си, в средата на лодката.

– Пускайте!

Всички лодки бяха на горната палуба, трябваше да се свалят на долната, където се чуваше громолят на битката.

Щом се появи неговата лодка, Симон видя как тълпата се втурва към нея.

– Спокойно, ако искате да се спасите! Първо жените!

Той протегна ръка. Беше сложил единия си крак на трапа, а другия на планшира, без да съзнава каква опасност го грози – да падне като

камък във водата, ако лодката само малко се отдели от борда. Петдесет ръце се протягаха към него и думите му се губеха сред стонове, ридания и викове за помощ.

Той скочи на палубата и се вцепи в тълпата, оставяйки пътека след себе си.

– Хайде, вие.

Той грабна една жена, която се извиваше, стенеше, гледаше назад към някаква друга, и я предаде на един моряк, който само с едно движение я вдигна на борда. Струваше му се, че е обзет от исполинска сила, на която никой не можеше да се опре. Той не избираше – грабваше напосоки подлуделите хора, не чуваше виковете за помощ. Мислеше само за едно – „Звезда на моретата“ трябваше да се напусне възможно най-бързо.

За няколко минути лодката му се напълни.

– Отблъсвай и карай! Дръж се на двеста метра и се присъедини към старши помощника – нареди той на моряка.

Грабната от вълните, лодката изчезна в мрака. Той погледна: сиво петно с форма на совалка сред фъндъци бяла пяна. Тласък с пръта за отблъскване и двете мощни гребла я отделиха от корпуса.

Той се хвърли назад тъкмо навреме, за да не бъде притиснат от втората лодка, която вече заемаше мястото на първата.

– Полека! Полека!

Една девойка, която тълпата носеше към него, наивно попита: „Къде е майка ми?“ „Спасихме я!“ – отвърна той и предаде девойката на моряка.

„Ще ги спасим, ще ги спасим всичките!“ – мислеше си той. Без да спира, без да слуша, той изтръгваше една по една жертвите, обещани на морето. Отделни думи, странни изрази стигаха до ушите му. „Видяхте ли Дик?“ „Бижутата ми!“ „Мамо!... Мамо!“

Най-ужасното беше, когато се мъчеше да се освободи от примката на вкопчените в него ръце. Трябваше да бъде груб, да отблъсква със сила жените, да удря понякога. Ругаеха го.

– Лодката е готова! Елате, хайде!

Първият помощник не се поколеба.

– Карайте. Ще ви подавам другите. Аз имам още работа тук. Ето, вземете тази жена вместо мен. Успех!

Бе извел сто пътника от опасност. Устреми се към четвъртата лодка. Командуваше я един механик, когото Симон не познаваше. Човекът от машинното, останал в лодката, не можеше да се освободи от обсадата

на пътниците.

– Така няма да се справите никога – извика му Симон. – Оставете на мен.

– Какъв сте вие?

– Старши помощникът.

Тълпата го отделяше от застрашената лодка. Той се хвърли с лявото рамо напред, обърна се кръгом, притисна един пътник с дясното си рамо и с нечовешко усилие стигна до подпорната греда.

– Назад, мъжете! Има място за всички!

В този момент водата стигна до агрегатите. Всички светлини изгаснаха едновременно. Хората се хвърлиха лудо към лодките, с ужасни викове за помощ. Като под огромна вълна Симон се изви назад, изгуби опора и изчезна.

...Една след друга ракетите се стрелваха в небето – черно небе без звезди, – пробиваха мъглата, след туй се пръсваха и падаха отново. Дейвис не ги гледаше – нито тях, нито стария моряк, който ги изстрелваше. От мостика той стоеше над лодъчната палуба и следеше с поглед маневрата.

– Ало, Грейсън.

– Водата забави малко покачването си, но ужасният пукот се засили. Страхувам се, че дълго няма да можем да подадем светлина. Тръбопроводите се скъсаха.

– Напуснете долу.

Пречупване! Но каква е причината? Айсбергът? Невъзможно, ударът беше в носа, на няколко метра от вълнореза. Тогава какво? Какво? Спомни си откъслечни разговори, които бе чул – една история, която се разказваше под сурдинка и на която не бе обърнал ни най-малко внимание. Помисли за вибрациите, която разтърсваха кораба, щом вдигнеш определена скорост. Най-после, след като дълго бе обръщал и преобръщал тези мисли в главата си, той проумя една крещяща истина: „Звезда на моретата“ беше негодна за морето. Огледа кораба, който все още беше под краката му – не би трябвало изобщо да напуска пристанището...

Пречупване! Но дявол да го вземе! Той мислеше, че е открил мотивите, които бяха водили Йорган¹ в избора на капитан за „Звезда на моретата“. Пречупване! Не беше ли несигурността на кораба истинският мотив за неговото назначение?

„О! Йорган, вие, морякът – да постъпите така! Знаели сте, че

---

1. Капитанът по снаряжението на „Компани Трансосоеник“. Б.а.

«Звезда на моретата» не е съвсем сигурен и сте го пуснали на вода? Избягали сте от съмненията си, избирайки за капитан – талисмана!²

Като премисли всички събития по време на пътуването и тия, които го предхождаха, той се увери в правотата си. Всичко, каквото се разправяше за „Звезда на моретата“, беше вярно.³ Можеше ли да се забави построяването на кораба? Можеше ли да се променят проектите? Йорган се занимаваше със „Звезда на моретата“. О! Дейвис добре го познаваше, познаваше и честолюбието му. Йорган не бе искал да отстъпи.

Няколко дни по-късно грешката на Дрийм бе забравена. Ала вечерта, в дома си, Йорган размишляваше: съмнението го ядеше като червей: „Ами ако Дрийм се окаже прав?“ И за да се успокои, бе повикал Дейвис...

Капитанът на „Звезда на моретата“ изпитваше учудващо спокойствие. Сега той беше доволен от случилото се; загубите щяха да бъдат малки. „Звезда на моретата“ нямаше да потъне като камък на дъното – в буря...

Той забрави за Йорган. Вече не мислеше за сушата, нито за тези, които бяха останали там. С един поглед той обгърна палубите, където моряците – това наистина беше най-добрият екипаж от Ливърпул, – огнярите, сервитьорите спускаха лодките във водата. Всичко беше наред. От време на време той изсвирваше пронизително със свирката си и даваше заповеди с рупора. Малко по малко корабът се опразваше.

„Само още четвърт час да се задържи над водата и да има светлина!“

... Симон не остана дълго на палубата. Той успя да се вдигне отново, плъзгайки се встрани, но лицето му беше в кръв. Страхът да не бъде повлечен със „Звезда на моретата“ нарастваше – все по-ужасен и по-силен в мрака.

Боят се бе ожесточил и Симон вече не се старееше да намали силата на ударите, които раздаваше. Един моряк успя да запали електрическо фенерче. Лъчът се движеше по обезумелите пътници. Тук – женска глава, изкривена от страха, с коси, отхвърлени назад, с отворена уста, надаваща викове. Там – друга жена, разтърсвана от спазми, разтреперана, потънала в сълзи, нищо не чува. По-нататък – свити юмруци,

---

2. Дейвис бе командувал кораби в продължение на седемнайсет години без нито една злополука. Б.а.

3. След като бе забелязал, че според проекта корабът става много дълъг и няма да издържи, проектантът Дрийм беше поискал да направи нови изчисления, но Йорган бе отказал. Проектантът бе подал оставката си. Б.а.

протегнати ръце от невидими тела, които молеха за помощ. С обезумяло от страх лице някакъв мъж се бе устремил към лодката, разблъсквайки жените. Симон се хвърляше върху му, с главата напред, удряше го право в гърдите и го праснаше встрани.

– Жените първо!

Той разбра, че сам никога нямаше да спре тази маса. И прибягна до една хитра стратегия, за да спаси жените.

– Мъжете – извика той, – елате с мен! Ще ви дам възможност да напуснете кораба.

И той ги повлече към горната палуба, при саловете. Деветима го последваха.

...Хайнс също вършеше добра работа – тичаше от група на група, намесваше се сред борещите се, окуражавайки екипажа.

– Хайде, Жерар.

– Щом лодката се спусне във водата – на греблата, ототблъсвайте!

– Колко време имаме, капитане?

– Ще имаме време, ако всички запазят хладнокръвие!

Обезумял млад мъж го сграбчи за раменете: „Срамота, капитане“, и го удари с юмрук право в лицето. Хайнс се строполи на палубата, стана отново, извика на двама сервитьори: „Вържете го!“, после изчезна във вътрешността на кораба.

В коридорите – изостанали мъже, жени и деца, легнали рано, грубо събудени от сервитьорите, тичаха обезумели.

– Спокойно! – извика им Хайнс. – Сложете си спасителните жилетки и идете на палубата. Вземете си палта, ще ви потрябват в лодките.

Някои стискаха пред гърдите си чанта или куфарче – парите, бижутата!

– Спасявайте живота си.

Той минаваше от кабина в кабина, блъскайки силно вратите, дърпайки завесите. Леглата бяха още топли и пазеха очертанията на телата; цели купища от захвърлени дрехи; отворени книги; писалка до недовършено писмо. Хайнс намери един заспал – разтресе го с всичка сила.

– Какво има?

Той го издърпа от леглото му, извади един спасителен пояс от рафта и насила го натика в ръцете на пътника.

Извика му:

– Потъваме!

Тогава човекът като луд се спусна към коридора.

Хайнс продължи пътя си. Клатенето на кораба не беше вече

нормално; течната маса се люшкеше в гърбуха му, забавяше движението му. Легнеше ли на борд – той трудно можеше да се изправи. Беше като ранено животно, което се мъчи да се вдигне на крака.

От дъното на кораба лъхна тишината, придружена от гореща вълна, и тази тишина бе рязко прекъсвана от протяжни плачове, степания и пукот, който разкъсваше дървенията.

Хайнс вървеше бавно напред, без да пропусне нито една кабина. Те всички бяха празни и пустотата изглеждаше ужасяваща.

Той слезе още по-долу и стигна до ресторанта.

„Ще се върна горе.“

Електричеството угасна.

„Звезда на моретата“ се наклони към левия борд и остана тъй няколко секунди. Хайнс се хвърли напред, в плен на смъртния си страх. Той се блъсна в столовете край масата, хлъзна се по пода и отново стана.

„Трябва бавно да вървя. Имам още петдесетина стъпки. Трапът е на левия борд.“

Той се качи по трапа – трябваше да премине цял коридор. Течение то усукваше завесите в лицето му.

Най-после той стигна горната палуба и се озова на въздух сред тълпата. Лицето му беше в пот.

Палубите бяха опразнени, почти нямаше жени. Той видя, че в една лодка са заели места и двама мъже. „Ще имаме време да спасим всички.“

Следван от десетина обезумели мъже, Симон го блъсна. Той рязко насочи в лицето му лъча на фенерчето.

– Вие ли сте? – попита старши помощникът, не разпознавайки веднага Хайнс в този контузен мъж, с изпокъсани дрехи.

– Да... а вие? Кой сте?

– Симон.

– Обиколих долу. Всичко е опразнено.

– Водя тези мъже към саловете.

– Няма да имате макари, за да ги спуснете във водата... Бързайте! Бързайте! Боя се, че нямаме много време.

– Елате.

– Отивам при Дейвис... Довиждане!... Спасявайте се!

– Довиждане!... Спасявайте се!

...По няколко признака моряците разбираха, че „Звезда на моретата“ скоро щеше да потъне; корабът бе натезал, бе загубил

устойчивостта и якостта си. Вантите се късаха като конци и пукотът, който Хайнс бе доловил от дъното, сега се чуваше из целия кораб.

В машинното водата, която се бе задържала за момент, започна побързо да се покачва, образувайки тежка маса в центъра на кораба, която нарушаваше устойчивостта му, и така с всеки момент увеличаваше пукнатините в обшивката. Тази вода се вълнуваше, бе изпъстрена с маслени петна. В нея прииждаха течения, които я пресичаха. Водата стягаше нозете на мъжете в бавна и студена змийска хватка.

– Излизайте оттам! – извика Грейсън. – Водата ще стигне до котелното.

Мъжете, които бяха останали там докрай, се втурнаха към трапа.

Той се изкачи по железните стъпала след инженера. Едва бе стигнал последното, когато тежка миризма изпълни машинното и котелното отделение. Чуха се няколко глухи взрива, след което се прекъсна електричеството; малкият котел, който захранваше агрегатите, поставен високо от другите, беше засегнат от водата.

Грейсън се присъедини към своите на палубата.

– Слагайте поясите и изчезвайте. Свалете един сал от лодъчната палуба. Довиждане, господин инженер! Сега – всеки за себе си!

На мостика той намери Хайнс, който докладваше за направения оглед.

– Долу вече няма никой – каза Грейсън. – Някои от мои-те хора са на палубата, оправят се с един сал.

– Добре – каза Дейвис. – А лодките?

– Номер четири потъна.

– Зная... Видях... Колко остава, Грейсън?

– Не зная. Пет, десет, петнайсет минути. Обшивката се огъва като картон.

– Е, изчезвайте! Успех!

Грейсън хвана Дейвис за ръката, стисна я, след това се спусна по стълбата, без да се обръща. Дейвис и Хайнс останаха сами. Наведоха глави, без да се гледат.

Ветроупорен фенер беше запален и поставен на бюрото, отрупано с някакви книги.

– Хайнс. Идете до телеграфа. Вземете всички телеграми, които са се получили. Донесете ми ги. Кажете им...

Той се поколеба, поклати тежко глава, усещайки някакво стягане в гърдите.

– О! Радистите имат най-лошата участ. За да спасим другите,

трябва тях да жертвуваме. Кажете им, че трябва да останат още и че аз също съм тук.

Десет метра разделяха мостика от радиорубката. Хайнс ги премина тичешком. Той рязко отвори вратата и спря изненадан. Седнали спокойно, двамата радисти пушеха.

Те бяха също толкова изненадани, колкото и Хайнс. Бяха изолирани с бронирани стени. Появата на старши помощника, разрошен, насинен, с изпокъсани дрехи, бе достатъчна, за да разберат какво се бе случило на борда. Сkochиха от местата си.

– Е?!

– Скоро ще настъпи краят. Вие какво направихте?

– Във връзка сме с „Берлин“ и нос Рейс. „Берлин“ прави всичко, каквото може. След четири часа ще бъде тук, „Селтик“ също отговори, но той е много далече...

– Телеграфирайте на „Берлин“, че „Звезда на моретата“ е вече напуснат. Дайте ми книгата и получените телеграми, Трябва да продължите да ги търсите, ясно, нали? Дейвис е тук, на мостика. И аз съм тук. Симон помага на мъжете да спуснат сал във водата... Добре е – добави той, сгъвайки книгата, които му бе предал старши радистът – да си сложите спасителните пояси. Ще дойда пак.

– Хайнс – каза Дейвис, когато старши помощникът се върна на мостика, – трябва да се смятаме за щастливци, че морето не е по-бурно. Вълната сякаш не е тъй силна, пък и мъглата се разреся.

За да видят по-добре, те се доближиха до борда и погледнаха към морето. На триста метра светлините на лодките, събрани в едно, танцуваха злокобен танц. Пет или шест от тях, понесени от една вълна, се появяваха, след туй изчезваха, потънали в някоя вълна. В този момент три други заблестяха по-далеч. После отново дойде ред на първите.

– Достатъчно светло е. „Берлин“ ще бъде улеснен. Дейвис и Хайнс се бяха притиснали един до друг. Дейвис сложи ръка на рамото на старши помощника и този жест бе достатъчен. Той значеше:

„Ние двамата, само ние двамата вече десет години... сега смъртта ни дебне, но ние сме двамата, все още двамата.“

– Бих искал Йорган да знае какво се случи – каза Дейвис. – Всичко отбелязах: мъглата, телеграмите, които ни даваха местоположението на айсбергите. Всичко е отбелязано в бордовия дневник; риболовните кораби за моруна, смяната на курса ни, сблъскването, аварията на носа е незначителна.

– Потъваме.

– Има и друго, Хайнс.

– Знам.

– И аз го разбрах. Бих искал да оживея, за да им го кажа.

– И други го знаят. Те ще го кажат.

...Групата начело със Симон бе срещнала по горната палуба други мъже, водени от Жерар. Симон грабна един фенер от някакъв сандък, запали го и го окачи на, едно въже, след туй с помощта на Жерар той разпръсна пътниците.

– Не трябва да ни пречите сега. Макарите не действуват вече. Когато спуснем саловете, трябва да се хвърлите във водата и да ги стигнете.

Готвачът, цял исполин, и той се намеси:

– Стойте спокойно!

Те отрязаха въжетата на един сал, привързаха го за товарната стрела и петима или шестима се хванаха за въжето на талията и повдигнаха сала на един метър от палубата.

– Хайде, един човек отгоре, само един.

Симон посочи един съвсем млад мъж, скрит зад другите. – Вие. Вземете пръта. Клекнете в средата. Хванете се за куката. Хайде! Качвайте се! Щом салът стигне до водата, откачете талията. Другите ще скочат в морето. Вие ще им помогнете да се качат на сала.

Салът бе вдигнат малко по-високо. Товарната стрела се завъртя и салът заедно с човека се спусна край корпуса. Натягайки талията, Жерар забеляза, че заповедите на Симон бяха изпълнени.

– Шест души! Скачайте! Почакайте корабът да легне наляво.

Долу водата блещукаше в тъмнината. Никой не излезе напред.

– Покажете им вие – каза Симон на един сервитьор.

Сервитьорът се сви на топка и скочи. Петима други го последваха като овце. В този момент пристигнаха огнярите и други два сала бяха спуснати във водата. Сетне Грейсън пристигна от мостика и се стовари на четвъртия. Палубата беше освободена.

– Сами – каза Жерар – ние няма да можем да свалим още един сал. Ще скочим на сала на Грейсън. Да скачаме!

Но от мрака се чу глас и шум от стъпки.

– Симон! Жерар!

Скоро и Хайнс се показа от тъмнината.

– Лодката на капитана. Той идва с радистите. Да я подготвим.

Симон откачи фенера и тримата заедно хукнаха към капитанската лодка, на левия борд, точно над мостика.

Тя беше бързо освободена от платнището и ремъците а спусната

във водата.

– А капитанът?

– Идвам – обади се Дейвис.

Той наистина се появи, побутвайки пред себе си телеграфистите, които несръчно завързваха спасителните си жилетки.

Жерар се приготви да скочи в лодката.

Фокмачтата се строши изведнъж и падна върху мостика, счупвайки един компас и няколко илюминатора, които станаха на парчета. Шестимата мъже наведоха глави и се опитаха да се хвърлят към лодката. Но под краката им се изви мощен вой, придружен с глухи удари, взривове и пукот, разтърсвайки палубата и тях самите. Палубата се наклони назад и корабът се сниши. Мостикът се строши като играчка, рулевата рубка и щурманската кабина хвъркнаха във въздуха.

Всевъзможни парчетии се сипеха върху хората. Носът и кърмата се издигнаха за миг. Водата изби на палубата на бели спирали – вреше, накланяше течната маса и огъваше стоманената обшивка.

Шестимата мъже викаха, но виковете им се бяха изгубили в шумо-тевицата. Те представляваха вече само някакви размекнати форми, почти безчувствени, грабнати от въздушната вълна, понесла се от вътрешността на кораба.

Симон беше до Жерар, той го хвана за ръцете и затвори очи.

– Държах ръцете на Жерар...

Симон беше положен на една койка в „Берлин“. От превръзките, които опасваха главата му, се виждаха само очите му.

– И после? – попита го Хервик, който бе седнал отстрани на койката.

– После? О! Трудно е да се каже... и ме боли... Тежи ми десният крак, гори... Представете си: огромният пътнически кораб, който потъва... и вие, повлечен от всички тия отломки. Надстройките, мачтите, въжетата, изкъртената палуба, леерите, обшивката, всичко това хвърчи из въздуха, вие се, превива; търкаля се... Не знам... Затворих очи. Адски шум. Бях подхванат, как да ви кажа – като от някаква мощна струя. Бях като безтегловен – в някакъв вихър, който ме притегляше, притискаше. Пуснах Жерар и вдигнах ръце. В продължение на няколко секунди видях Мина, видях моите приятели от „Монт Еверест“ как ме гледат, облежнати на перилата. После дойде водата, която ме блъсна в гърдите, отърколи ме и ме повлече... Чувствавах краката си като в менгеме, нещо ме дърпаше към дъното. С всички сили се съпротивявах, Хервик,

искаха да се освободя. След това нещо се скъса, нещо заклокочи в гърдите ми, стегна главата ми. Мрак. Нищо повече...

– Имате късмет, Симон. Аз ви извадих от водата.

– Вие? – изненада се Симон в прилив на благодарност.

– О! Дори не знаех, че сте вие. Видях само някаква глава над водата, сред вълните, призори. Издърпах ви с прът. Бяхте като мъртъв, вкочанен, кръвта ви течеше и от носа и ушите. Дясната ви буза беше разцепена... десният прасец – откъснат. Кракът ви трябва да се е заплел във въжетата, а вие сте се дърпали, дърпали сте се като грешник, додето ви се е скъсал мускулът. Някой извика: „Той е мъртъв!“ Казах им да млъкнат. Два литра ром изхабих по вас, стари приятелю. Сега вече сте добре. Масажирах ви здравата. Мисля, че болката ви накара да дойдете на себе си. Докторът от „Берлин“ каза, че нямате нищо счупено. Истински късмет. Но ще има да лежите два или три месеца.

– А другите?

– Петдесет и пет души пътници се издавиха... Три жени умряха от студ в лодките. Другите са тук, на кораба, грижат се много добре за тях, гледат ги дори... Дадоха им чудесни кабинни...

– А другите? – попита пак Симон.

– Грейсън и инженерът са спасени. Всички моряци, всички сервитьори, стюардите, докторът и механиците са спасени.

Той наведе глава и големият черен кичур скри лицето му.

– Телеграфистите, Жерар, Хайкс и Дейвис изчезнаха.

– О! И Жарар – каза Симон. – Държах му ръцете. Как се тресяха само! Като живи, а той е мъртъв! Той е умрял!

– Хайде, трябва да си почивате... Малко сте възбуден...

КРАЙ

© Едуар Пейсон
© 1983 Ася Къдрева, превод от френски

Сканиране, разпознаване и редакция: Светослав Иванов, 2008

Издание:

15 морски истории
Френска, първо издание
Книгоиздателство „Георги Бакалов“, Варна, 1983
Рецензент Бояна Петрова
Преводач Ася Къдрева
Редактор Панко Анчев
Художник Димитър Трайчев
Худ. редактор Иван Кенаров
Техн. редактор Добринка Маринкова
Коректори Светла Димитрова, Мария Филипова
Дадена за набор на 29.VII.1983 г. Подписана за печат на 5.XI.1983 г. Излязла от печат
м. декември 1983 г.
Изд. № 1700. Формат 60×90/16. Печ. коли 14,75. Изд. коли 14,75
УИК 10,56 Цена 1,40 лв. ЕКП 9536622311; 6126–18–83. Пор. № 210
ДЧ 840–32
Печат: ДП „Стоян Добрев-Странджата“, Варна
с/о Jusautor, Sofia

15 histoires de mer
Gautier-Languereau, 1966

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/9428>]